

Η διαμεσολάβηση επιφέρει πολύ σημαντική βελτίωση και επιτυγχάνει σε μεγάλο ποσοστό τους στόχους της. Ωστόσο, η αποτελεσματικότητά της μετρίζεται συχνά, λόγω της μη αναγνωρισιμότητας και θεσμοποίησης του ρόλου των διαμεσολαβητών, της αβεβαιότητας που διακρίνει τη θέση εργασίας τους ή ακόμη και λόγω άλλων κινδύνων που ελλοχεύουν, όπως εξαρτίαση από υψηλόβαθια τελεχέη θεσμικών υπηρεσιών, από αρχηγούς κοινοτήτων, κ.λπ.. Επίσης, σε ορισμένες περιπτώσεις επιβαρύνονται με επιπρόσθετες, δευτερεύουσες αρμοδιότητες, οι οποίες δεν περιλαμβάνονται στις προκαθορισμένες υποχρεώσεις τους. Οι διαμεσολαβητές μπορεί να χρησιμοποιηθούν με σκοπό να αποφύγουν οι Υπηρεσίες την άμεση επαφή με τον πληθυσμό Ρομά ή να θεωρηθούν ως οι μοναδικοί αρμόδιοι για την επίλυση όλων των προβλημάτων. Η δουλειά τους είναι σε καθημερινή βάση, τους υποχρεώνει να αλληλεπιδρούν με όλους τους εμπλεκόμενους, συνήθως έχει ελάχιστο ή και καθόλου σχεδιασμό, υπόκειται σε συνεχή άτυπη αξιολόγηση και συχνά οι διαμεσολαβητές δεν έχουν καμία υποστήριξη στην προετοιμασία και στην υλοποίηση του έργου τους. Το γεγονός αυτό συνεπάγεται ότι η επιτυχία της δουλειάς τους εξαρτάται κυρίως από τις δικές τους προσωπικές ικανότητες, όπως και από τη σχέση που θα αποκτήσουν με τους εκπροσώπους των υπηρεσιών που συνεργάζονται.

Διευκόλυνση της επικοινωνίας • Βελτίωση του διαλόγου • Ενίσχυση του ρόλου των Κοινοτήτων Ρομά • Ευρωπαϊκή Δικτύωση των εκπαιδευτών

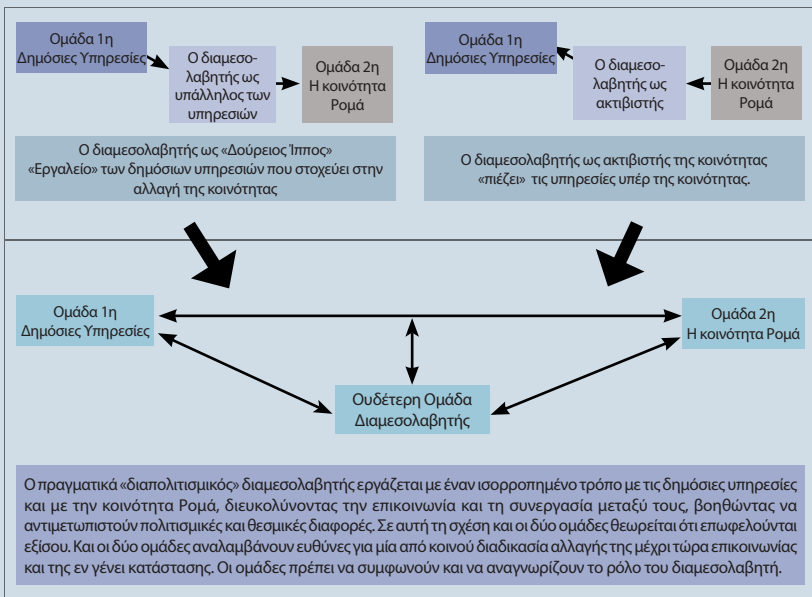
Αποτελεσματική διαπολιτισμική διαμεσολάβηση • αύξηση της συμμετοχής και της ευθύνης των δημόσιων υπηρεσιών • δημοκρατική συμμετοχή • προσέγγιση βασισμένη στα δικαιώματα του ανθρώπου

Οι τρεις τύποι διαμεσολάβησης:

- Ο «δούρειος ίππος» (το «εργαλείο» των δημόσιων υπηρεσιών, που έχει ως βασική αποστολή την προσέγγιση της κοινότητας και ως στόχο την αλλαγή της στάσης και της συμπεριφοράς των Ρομά)
- Ο «ακτιβιστής» της κοινότητας (ο εκπρόσωπος του πληθυσμού των Ρομά, ο οποίος πολεμά ενάντια στις υπηρεσίες, διεκδικώντας τα δικαιώματά τους)
- Ο πραγματικός «διαπολιτισμικός» διαμεσολαβητής (γνωρίζει πολύ καλά τον «πολιτισμικό κώδικα» τόσο της κοινότητας, όσο και των υπηρεσιών, είναι αμερόληπτος και στόχο του έχει την βελτίωση της επικοινωνίας, συμμετέχοντας ενεργά)

Το εν λόγω πρόγραμμα επιδιώκει και στοχεύει στην δημιουργία μία πραγματικά διαπολιτισμικής διαμεσολάβησης.

Από τον διαμεσολαβητή-εργαλείο των υπηρεσιών και τον ακτιβιστή διαμεσολαβητή, στον πραγματικά διαπολιτισμικό διαμεσολαβητή

Η αποστολή όπως ορίζεται από την διακήρυξη του Στρασβούργου

Η διακήρυξη του Στρασβούργου προσυπογράφηκε από όλες τις χώρες μέλη, κατά την διάρκεια της συνδιάσκεψης που πραγματοποιήθηκε τον Οκτώβριο του 2010. Σύμφωνα με αυτή, όλα τα κράτη μέλη συμφώνησαν ότι το Συμβούλιο της Ευρώπης πρέπει να εφαρμόσει το Ευρωπαϊκό Πρόγραμμα Εκπαίδευσης για τους Ρομά Διαμεσολαβητές, με σκοπό τη συγκέντρωση, ανανέωση και έγκριση των υπάρχοντων προγραμμάτων εκπαίδευσης, χρησιμοποιώντας ταυτόχρονα τις πηγές, τα πρότυπα, την μεθοδολογία, την δικτύωση και τις δομές που έχει το Συμβούλιο της Ευρώπης, σε στενή συνεργασία με τις εθνικές και τις τοπικές αρχές των χωρών.

► Γενικός σκοπός του Ευρωπαϊκού Προγράμματος Εκπαίδευσης Ρομά Διαμεσολαβητών

Η βελτίωση της ποιότητας και της αποτελεσματικότητας της εργασίας των διαμεσολαβητών για την εκπαίδευση, την υγεία και την απασχόληση, αποσκοπώντας στην βελτίωση της επικοινωνίας και της συνεργασίας μεταξύ των Ρομά και των δημόσιων υπηρεσιών (σχολείο, παροχή υγειονομικής περίθαλψης, γραφεία εργασίας)

► Στόχοι του Ευρωπαϊκού Προγράμματος Εκπαίδευσης Ρομά Διαμεσολαβητών

- η προώθηση πραγματικής και αποτελεσματικής διαπολιτισμικής διαμεσολάβησης
- η εξασφάλιση μίας προσέγγισης που βασίζεται στα δικαιώματα του ανθρώπου
- η υποστήριξη της δουλειάς των διαμεσολαβητών, με την παροχή εργαλείων για το σχεδιασμό και την εφαρμογή των δράσεών τους, οι οποίες ενθαρρύνουν την δημοκρατική συμμετοχή, ενώ καλλιεργούν ταυτόχρονα τη χειραφέτηση των πληθυσμών Ρομά και αυξάνουν την ευθύνη των δημόσιων οργανισμών.

Το συγκεκριμένο Πρόγραμμα δεν αντικαθιστά ή επικαλύπτει άλλα υπάρχοντα προγράμματα εκπαίδευσης που πραγματοποιούνται σε εθνικό ή τοπικό επίπεδο· επιδιώκει να τα συμπληρώσει και να τα εμπλουτίσει, παρέχοντας πρόσθετα εργαλεία και μεθοδολογία, καθώς και να συμβάλει στην εξέλιξη των βασικών δεξιοτήτων όλων των διαμεσολαβητών. Το Πρόγραμμα επίσης θα υποστηρίξει κάποιες από τις χώρες στο σχεδιασμό και τη σύσταση των προγραμμάτων κατάρτισης.

► Το πλαίσιο του αναλυτικού προγράμματος

Η διαδικασία της κατάρτισης βασίζεται σε ένα αναλυτικό πρόγραμμα, το οποίο επικεντρώνεται ιδιαίτερα στο επίπεδο της πρακτικής, ενώ προσαρμόζεται στις συγκεκριμένες ανάγκες εκπαίδευσης των διαμεσολαβητών, οι οποίοι εργάζονται σε διαφορετικά πλαίσια και με διαφορετικές δομές αλλά και κοινότητες Ρομά.

► Ο Ευρωπαϊκός Κώδικας Δεοντολογίας των Διαμεσολαβητών

Πρόκειται για ένα σύνολο από βασικές αρχές και κανόνες, που καθοδηγούν την δουλειά των διαμεσολαβητών. Κατασκευάστηκε ως βασικό εργαλείο των διαμεσολαβητών για την προστασία τους αφενός σε περιπτώσεις που ενέχεται ο κίνδυνος της παραποίησης του ρόλου τους και αφετέρου επιδιώκει να προστατεύσει την ποιότητα των υπηρεσιών που παρέχουν. Ένα προσχέδιο, εμπνευσμένο από εμπειρίες των εκπροσώπων των διαφορετικών χωρών, έχει συνταχθεί, το οποίο οι διαμεσολαβητές θα επεξεργαστούν περαιτέρω κατά την διάρκεια της εκπαίδευσής τους.

► Η ομάδα των εκπαιδευτών και η Ευρωπαϊκή δικτύωση

Μία πρώτη ομάδα εκπαιδευτών, η οποία επιλέχθηκε μετά από διαδικασία ανοιχτής προκήρυξης, έχει ήδη εκπαιδευτεί στο Στρασβούργο, στις 26 – 29 Ιανουαρίου του 2011. Ένας Κεντρικός Φορέας έχει ήδη οριστεί για κάθε χώρα (όπου είναι δυνατό, αυτό είναι μία οργάνωση Ρομά, με εμπειρία στην διαμεσολάβηση). Η δικτύωση και η ομαδική μάθηση πραγματοποιείται μέσω μίας διαδικτυακής πλατφόρμας επικοινωνίας.

► Η πρώτη ομάδα των δικαιούχων κρατών

η Βουλγαρία, η Τσεχική Δημοκρατία, η Γαλλία, η Γερμανία, η Ελλάδα, η Ουγγαρία, η Ιταλία, η Μολδαβία, η Ρουμανία, η Σερβία, η Σλοβακία, η Ισπανία, η Πρώην Γιουγκοσλαβική Δημοκρατία της Μακεδονίας, η Τουρκία, η Ουκρανία. Το Πρόγραμμα θα επεκταθεί και σε άλλες χώρες, όπως και σε επαναλήψεις εκπαίδευσης στην πρώτη ομάδα των χωρών, εφόσον διατεθούν περισσότεροι πόροι.

Η εφαρμογή του Προγράμματος Εκπαίδευσης Ρομά Διαμεσολαβητών (Μάρτιος – Δεκέμβριος 2011)

- **Πρώτος κύκλος κατάρτισης** (4 ημέρες). Κατά την διάρκεια της τελευταίας ημέρας: από κοινού δραστηριότητες με τοπικούς φορείς,
- **Έξι μήνες πρακτική/εξάσκηση** (εφαρμογή των μεθόδων και χρήση των εργαλείων που παρουσιάστηκαν στην εκπαίδευση), με υποστήριξη από τους τοπικούς φορείς και τον Κεντρικό Φορέα.
- **Δεύτερος κύκλος κατάρτισης** (3 ημέρες). Η πρώτη ημέρα εστιάζει στην επανεξέταση του βαθμού επιτυχίας κατά την εφαρμογή της μεθόδου,
- **Συνάντηση αξιολόγησης** για την επανεξέταση των αποτελεσμάτων και τον καθορισμό της συνέχειας αλλά και τις αντιδράσεις από την πλευρά της κυβερνητικής πολιτικής.

Τι ρόλο διαδραματίζει ο κάθε εμπλεκόμενος φορέας;

Το Συμβούλιο της Ευρώπης

Το Συμβούλιο της Ευρώπης αναλαμβάνει το συνολικό συντονισμό του Προγράμματος και συγκεκριμένα η Γραμματεία του Ειδικού Εκπροσώπου για Θέματα Ρομά. Και άλλες όμως δομές του Συμβουλίου της Ευρώπης, όπως το Συνέδριο των Τοπικών και Περιφερειακών Αρχών, θα λειτουργήσουν υποστηρικτικά στην υλοποίηση του Προγράμματος. Το αναλυτικό πρόγραμμα κατάρτισης έχει συνταχθεί και μία ομάδα εκπαιδευτών έχει ήδη επιλεγεί και καταρτισθεί σύμφωνα με διαβούλευση ειδικών στον συγκεκριμένο τομέα. Κατά την διάρκεια της εξέλιξης του Προγράμματος, το Συμβούλιο της Ευρώπης διατηρεί στενή επικοινωνία με οργανώσεις Ρομά, που δραστηριοποιούνται σε ευρωπαϊκό επίπεδο, όπως και με άλλες ευρωπαϊκές και διεθνείς οργανώσεις, ώστε να εξασφαλίσει το συντονισμό και την κατάλληλη υποστήριξη του Προγράμματος. Απαραίτητη προϋπόθεση για την επιτυχία του Προγράμματος είναι η συμβολή των εμπλεκόμενων αρχών.

Εθνικές και τοπικές αρχές

- εύρεση και επιλογή των διαμεσολαβητών που θα εκπαιδευτούν,
- εξασφάλιση της συμμετοχής των εκπαιδευτών των τοπικών αρχών κατά την διάρκεια της τελευταίας ημέρας του πρώτου κύκλου της εκπαίδευσης και ενίσχυση, με στόχο την υποστήριξη της εργασίας του διαμεσολαβητή καθ' όλη την διάρκεια του Προγράμματος σε τοπικό επίπεδο,
- συμμετοχή στο συνέδριο της τελικής αξιολόγησης και διατύπωση απόψεων για πιθανή χάραξη μέτρων πολιτικής.

Η διεθνής κινητικότητα των πληθυσμών Ρομά αποτελεί ένα βασικό ζήτημα στην εργασία των διαμεσολαβητών. Για το σκοπό αυτό, η διακρατική συνεργασία – σε διμερές ή πολυμερές επίπεδο – κυρίως μεταξύ των δομών στις χώρες καταγωγής και προορισμού θα μπορούσε να αποτελέσει ένα πολύ χρήσιμο εργαλείο για την υποστήριξη του έργου τους.

Σχετικοί δημόσιοι οργανισμοί (σε ζητήματα υγείας, εκπαίδευσης και απασχόλησης) σε τοπικό επίπεδο

- παρακολούθηση – μαζί με τους διαμεσολαβητές – της τελευταίας ημέρας του πρώτου κύκλου κατάρτισης,
- υποστήριξη των διαμεσολαβητών κατά την εφαρμογή του Προγράμματος του Συμβουλίου της Ευρώπης,
- παροχή ανατροφολόγησης στον Κεντρικό Φορέα σχετικά με τη συνεργασία τους.

Οργανώσεις Ρομά

- υποστήριξη κατά την εφαρμογή του Προγράμματος σε τοπικό επίπεδο,
- παροχή πληροφοριών και προτάσεων στον Κεντρικό Φορέα,
- συμβολή στην διαδικασία αξιολόγησης αλλά και κατάθεση προτάσεων για περαιτέρω εφαρμογή σε εθνικό επίπεδο.